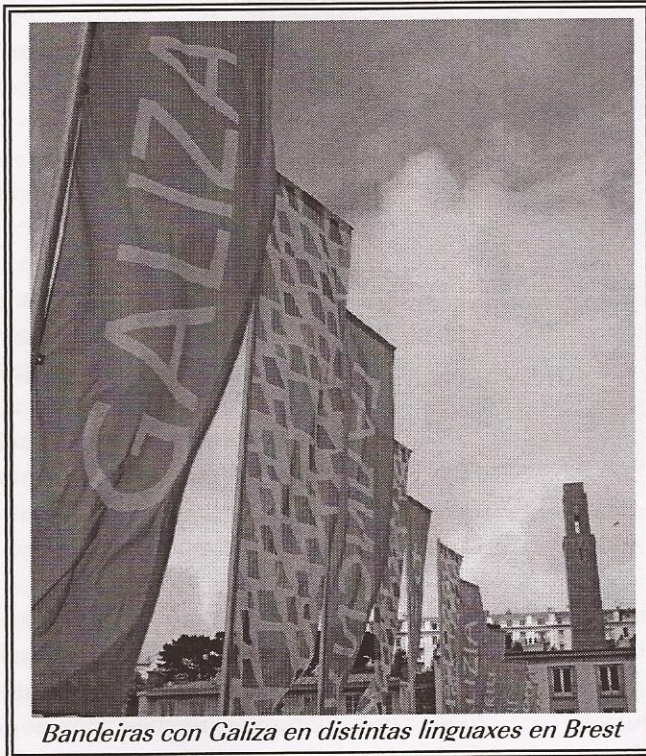

Expedición gala de Bueu, formada por oito tripulantes, partía o xoves 11 de xullo do 2008 rumbo a Brest. Chegamos ao mediodía á Bretaña francesa. Alí o ceo estaba medio

Bandeiras con Galiza en distintas linguaxes en Brest

nubrado e o vento sopraba do suroeste, semellaba un día de norte en Bueu e fíxonos pensar en como sería unha nortada no porto de Brest. Durante dous días non foi aconsellable a navegación, demasiada mar e ondas para os nosos pequenos barcos, a maioría sen motor. Mesmo a corrente tiña unha forza de catro nós no interior da ría. Eses primeiros días fixemos vida nos barcos e aproveitamos para coñecer o contorno dos peiraos.

Brest era unha cidade nova, xa que fora completamente destruída ao ser bombardeada polos aliados na II Guerra Mundial. Posteriormente foi reconstruída, recuperando unha zona militar na desembocadura do río e unha zona amurallada que inclúe o fermoso Château, hoxe en día sede do Museo Nacional da Mariña.

Unha parte da cidade estaba pechada, sen tráfico, para o evento. Todas as rúas ao redor do porto estaban habilitadas para uso peonil: papeleiras, aseos, postos de vendas, restaurantes e bares. Esperaban máis de 2000 barcos e contaban con sete quilómetros de exposicións e instalacións portuarias. Había cinco países invitados de honra: Vietnam, Madagascar, Noruega, Croacia e Galicia (o que para eles era a "fisterra española"), representada nesta ocasión por navegantes de vela tradicional galegos e portugueses. Poida que os bretóns sentisen afinidade con nós e curiosidade polos nosos barcos pequenos ou, se cadra, era que xa nos coñecían de estar coa FGCMF en Dournenez en anteriores ocasións. O certo é que, ademais da "fisterra", había outras moitas cousas comúns, por exemplo, lembro que, dado a miña bagaxe folclórica, o baile tradicional bretón resultaba ser semellante ao noso, polo que era fácil integrarse nas súas danzas.

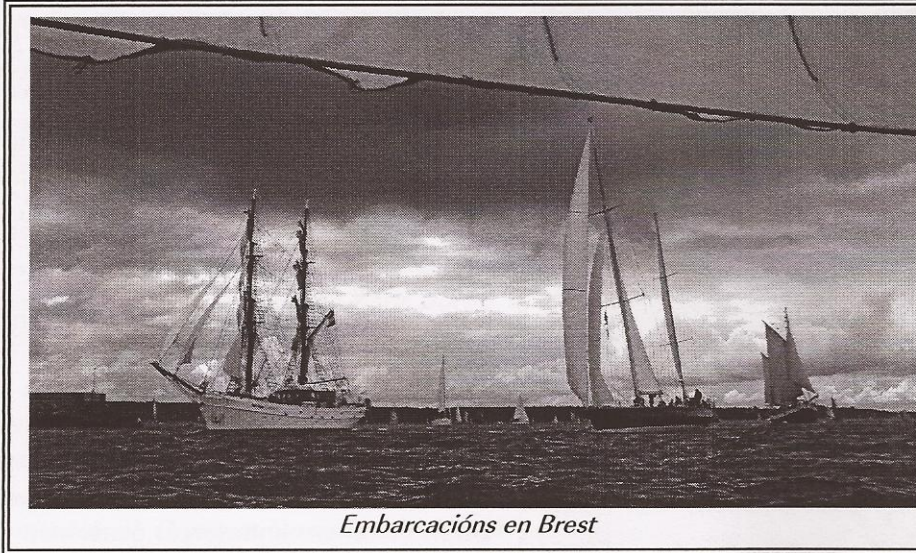
O buque insignia galego era o *Hidria Segundo*, un vapor do 1966 e de 30 metros de eslora. O prato forte galego eran as dornas. Elas chamaron a atención dos carpinteiros noruegueses, que prometían ser os máis expertos manipuladores de madeira, incluso os seus postos estaban feitos de madeira, perfectamente montados, practicamente, sen cravos. A frota galega era variada, ademais das dornas lucían as traíñas (dun e dous paus), os diversos botes: xeiteiros, de Cesantes ou de Ribadeo; a catraia portuguesa, os barcos de río, entre outros.

O Hidria Segundo

Durante o día facíanse dúas xornadas de navegación: de mañá e de tarde. Cada día centrábanse os actos nun dos países invitados.

Aínda así, en todos e a todas horas había actuacións musicais, atraccións nas rúas. O acto na rúa máis espectacular, a vulgar pola cantidade de observadores, filmacións e tiradas de fotos, era a reprodución dun dragón enorme. Articulado nun tractor, onde a cabeza do animal estaba na cesta da grúa, e todo o brazo se convertía no pescozo móbil da besta que

Embarcacións en Brest

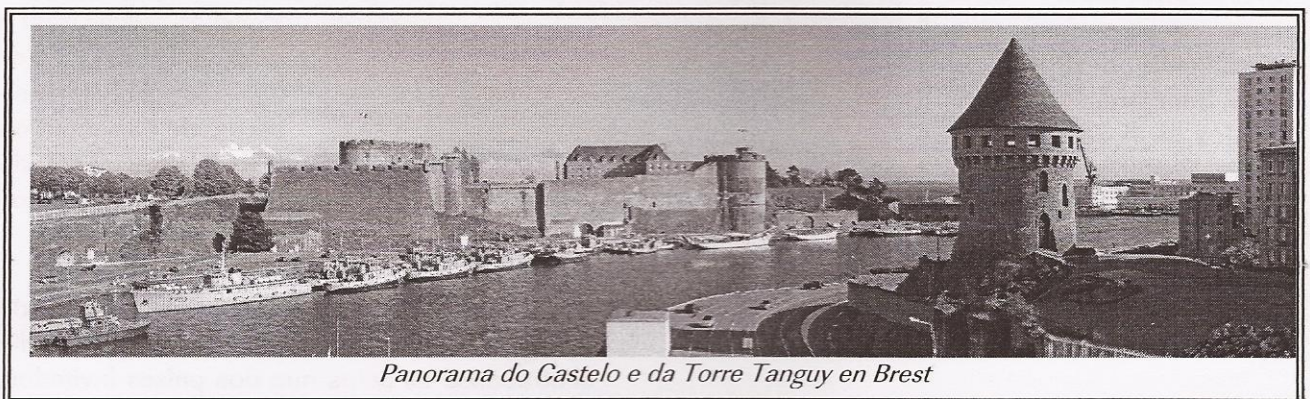
botaba fume e ruxía. Na cabeza sentaba unha fermosa doncela que, en ocasións, descendía por un pano que colgaba dende a boca do dragón. Este descenso prolongábase nunha acrobática danza que resultaba ser algo esteticamente impresionante e perfecto. Outros actores tamén colgaban do dragón facendo as súas virtuosas piruetas ou simulando que se arrastraban pola besta. Tratábase dun grupo de actores de tal calidade e tan ben caracterizados no seu espectáculo que pensamos que sería o grupo catalán La fura dels Baus. Chapurreando entre galego, castelán, inglés e francés, soubemos que eran de Niza.

Todo tipo de barco tiña cabida neste evento, ademais dos países invitados había barcos de bandeira francesa, bretoa, inglesa, xaponesa, canadense, brasileira, rusa, vasca, canaria, e ata da Martinica. Podíase ver barcos tradicionais,

barcos clásicos, recreativos, militares, pesqueiros, barcos de vela lixeira, piraguas, barcos a remos, barcos de río, submarinos, catamaráns, trimaráns. Precisamente un deles chegaba de cruzar o Atlántico en solitario. Chegaba na tarde do 15, durante unha das nosas xornadas de navegación. Toda unha ruidosa comitiva de Brest foi recibilo á bocana da ría, un paso estreito pero paradisíaco cos seus cantís pedregosos. Máis tarde soubemos que se trataba do trimarán *Sodebó*, que batía o récord de velocidade cruzando o Atlántico, facendo a dita proeza en cinco días e poucas horas. Difícil de crer que un home só en semellante embarcación, na que, por exemplo, facerlle un rizo á vela maior lle levaba media hora, poida facer tal cousa... daba medo ata pensalo!

Un dos actos do serán era a "izada" de velas nos amarres dos pantaláns. Moito lucían as velas! Toda a frota abarloada, iluminados polas luces dos potentes flashes da noite e dos fotógrafos do lugar.

O día de Galicia era o mércores 16, para entón estaba previsto facer a botadura dunha dorna, a *Javiota*. O acto consistía nunha entrega simbólica da embarcación que facían os máis vellos aos máis novos da expedición. Pola noite encabazaríamos o desfile nocturno, era o momento no que os grandes veleiros semellaban pantasmas da noite, navegando paseniño con todo o velame izado. Era un espectáculo impresionante vivido como parte activa (navegando) ou como espectador (vendo navegar).

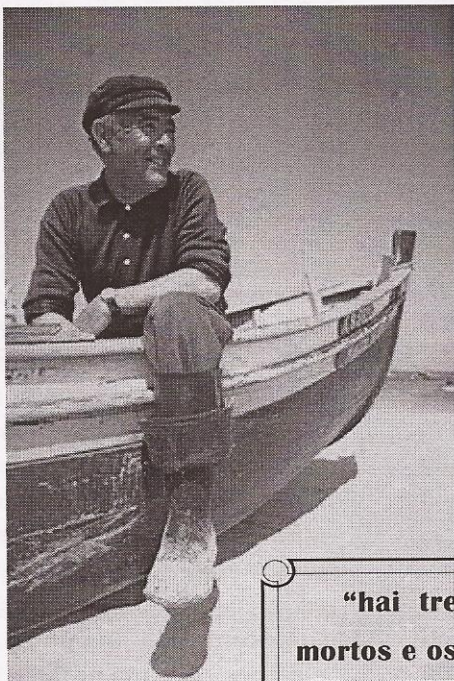

Panorama do Castelo e da Torre Tanguy en Brest

Todas as noites se facían desfiles de barcos. Era o máis semellante a unha excursión de barcos pantasma, que aparecían e desaparecían en función de cando os iluminaban os enormes focos que a organización de Brest tiña ben dispostos polos diversos pantaláns, e servían para deleitar os milleiros de observadores que enchían os peiraos e as rúas do recinto pechado. Desfilaban un por un, entrando dende unha zona estratexicamente oculta, acompañados dunha música de fondo (amplificada para toda a cidade). Tamén se podía ver o dito espectáculo dende as murallas que delimitaban a zona cortada ao tráfico. Era como unha varanda de pedra, un miradoiro dende o alto no que se situaban os que non pagaban por entrar no recinto náutico.

Cando remataba o desfile, os barcos facían soar as sereas, a organización poñía o broche lanzando ao ceo os focos e os fogos de artificio que o diverso público agradecía e aplaudía ou asubiaba emocionado. Despois diso, marchaban en riadas cara ás vivendas ou ás paradas de bus próximas á praza do Concello. Todo este espectáculo nocturno era engaiolante, só pode entenderse na súa verdadeira dimensión se se vive en directo, pero, aínda así, traemos constancia en diversas fotos do evento.

Tivemos a oportunidade de aprender detalles da organización e financiamento deste tipo de eventos. Francia tamén sufría a mesma crise económica, pero debe ser cuestión de prioridades, tradicións ou intereses. O caso é que saben facer as cousas ao grande, saben adaptarse ás circunstancias e saben gozar delas, ben se notaba! Todo isto que vos

“hai tres tipos de homes, os vivos, os mortos e os navegantes”

Refrán dito polo portavoz croata

contamos estaba articulado baixo unha organización bretoa de moi alto nivel. Dicían que eran 6000 voluntarios e 20.000 visitantes, imaxínade a cousa!

Recollendo o sentir de todos nós, afirmaba o navegante Xocas, convidado na traíña *Pescadoira* na nosa noite de gloria: “Claramente a organización está aí, séntese, aínda que non se ve”.

Esta impresionante concentración bretoa non vai ser fácil de esquecer, pero tampouco é fácil de contar, era grandioso, espectacular. Os amantes do mar, da vela tradicional, os navegantes galegos que dende moito tempo nos dedicamos a divulgar a cultura marítimo tradicional, tivemos en Brest 2008 o premio á nosa causa e paixón, á nosa ONG particular pero de proxección mundial, polo que podedes ver.

Durante unha das noites de navegación, no discurso do portavoz croata, sorprendéronnos unhas palabras en español, as únicas que lle entendemos claramente. El dicía: “Hai tres tipos de homes: os vivos, os mortos e os navegantes”. Sen darnos apenas conta, nós estábamos incluídos no grupo dos privilexiados. A pesar de ser case dos máis pequenos do evento, alí sentímonos grandes. Incluso o noso presidente galo, Víctor, era acosado pola prensa bretoa e os fotógrafos do lugar, como se se tratase dun famoso navegante. Este detalle foi realmente simpático para todos nós, aínda que non o era tanto para el, xa que o tiñan de modelo constantemente.

Damos fe de que a traíña *Pescadoira* e o bote xeiteiro *Os Calos* teñen navegado polas augas bretoas. Bueu tamén estivo en Brest e deixamos constancia do evento para compartir con todos e todas ditas singraduras.

